

Дзвоник

№ 202

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 16 рік видання, лютий, 2024 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 202, 2024 р.

Журнал для українських дітей Румунії.

Заснований у 2007 році.

ISSN 2501-2630

ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Людмила Дорош

Редактор: Ольга Сенишин

Редколегія: Міхаєла Гербіл,

Михайло Михайлюк, Михайло Трайста

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Електронна адреса редакції:

clopotel@uur.ro

Друкарня:

«RCR Print»,

Бухарест, Румунія

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші, загадки
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * вироби своїми руками
- * дидактичну сторінку
- * переклади румунських класиків
- * сторінку народознавства
- * рубрику «Славетні українці»
- * рубрику «Вивчаємо англійську»

Дзвоник завжди радо прислухається до
ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

*Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!*

Олена ПЧІЛКА

З ґринджолями

Що за чудовая днина,
Сніг, наче срібло, блищить!
Вийшов веселий хлопчина,
Швидко з санками біжить.

Ох, ті санки-ґринджолята!
Коней не треба до них:
Роблять їх мудро хлоп'ята,
Треба прудких тільки ніг!

Сам у санки упряжешся,
Вже ж не яка там вага!
Стежкою хутко женешся,
Всякий тебе оббіга!

Ось вона й гірка маленька, –
Ой, як униз я спущусь!
Наче та пташка швиденька,
Долі умить опинюсь.

Нуте лишень, хто зручніший?
Швидше котре збіжить?
Кепсько, – мороз все лютіший,
Носик з морозу щемить.

Ей, чи ж морозу боятись
Та отаким козакам?!
Нуте у сніжки гуляти,
Треба зогрітися нам!

Ой, чи заходить вже сонце?..
Пізня така вже пора?..
Стукають мама в віконце,
Треба рушати до двора!

21 лютого – Міжнародний день рідної мови

Юрій ШКРУМЕЛЯК

Молитва за рідну мову

Боже, Отче милостивий,
Ти нам дав ту мову красну,
Поміж мовами найкращу,
Нашу рідну, нашу власну.

Тою мовою співала
Нам, маленьким, наша мати,
Тою мовою навчала
Тебе, Боже, прославляти.

Тою мовою ми можемо
Величатись перед світом,
Бо між мовами ця мова –
Мов троянда поміж цвітом.

Хоч би й хто напастував нас,
Хоч би й хто посмів грозити, –
Дай нам силу, дай відвагу
Рідну мову боронити.

Поможи, Небес Владико,
Хай буде по Твоїй волі,
Щоб та мова гомоніла
Вільно: в хаті, церкві, в школі.

Дай діждати пошанівку
Рідного святого слова,

Щоб цвіла на славу Божу
Наша українська мова!

Микола СИНГАЇВСЬКИЙ

Найдзвінкіше слово

Наче з поля чи з лугівки,
У розповні літа
Чую голос перепілки
З чебреців чи жита.
То говорить поле хлібне,
Луг, трава щовкова...
Найдзвінкіше слово рідне,
Найрідніша мова.

Леонід ПОЛТАВА

Хто як говорить

Все, що живе на світі,
Уміє розмовляти.
Уміють говорити зайці і зайченята,
По-своєму говорять і риби серед моря,
І у садочку пташка, і у траві комашка...
Говорять навіть квіти з блискучими зірками...
– А як говорять діти?
– Так, як навчила мама!
– Прийми ж, матусю,
Слово подяки від дитини
За нашу рідну мову,
За мову України.

Анна ОВЧАРУК,
10 років

Повелителі усього живого

Розділ 10

Невідомий відомий чарівник Частина 2

– Сину, виходь, настав твій час! – сказала мама Велина.

– Зараз, мамо! Йду! – ластівка підхопив свою сумку-без-меж і полетів, гадаючи, що ж на нього чекатиме після отримання імені і що саме означатиме те ім'я.

Його зустрічали рідні, друзі та Святопта́х, який відразу кивнув, щоб той ішов за ним. І ось вони всі рушили до Святомісця. На безхмарному небі добре виднілися місяць, зорі та сузір'я Господаря імен. Навколо були нічні квіти, які своїм срібним сяйвом розсікали темряву і, здається, дивилися на зорі, розмовляли з ними. Ці квіти були схожі на дзвоники, але з головою догори. Доріжка, по якій вони йшли, була мокрою, як після дощу, але настільки, що в ній було видно нічне небо. Складалося таке враження, що все навколо срібне, яскраве. Ось попереду і середина Святомісця. Там предки та Світлопта́хи були найближче. Там розташовувалося коло, яке складалося з місяця, сонця та зірок.

«Тут так гарно... Аж відчувається цей містичний дотик... Чи варто мені піти з цього

королівства, де є такі чудеса? А якщо предки покинуть мене через це...» – думав Безіменний.

– Любі предки та Світлопта́хи! Повноправні господарі нашого королівства! Місяця та сонця! Зорей та хмар! Дня та ночі! Погляньте на цього птаха! У нього немає імені, але він походить від одного з вас! – розпочав промову Святопта́х.

– Ластівко, торкнись середини кола! – звернувся він до невідомого чарівника і продовжив: – З'явися, справжній предок цього птаха! Дай йому ім'я та шлях, яким він має йти! З'явися, порозмовляй із ним! – закликав Святопта́х.

Раптом Безіменний зрозумів, що знаходиться в тому самому місці, але не бачить ні Святопта́ха, ні друзів – жодного знайомого обличчя. Хоча... СТОП! Це хтось знайомий...

Перед скоро-не-Безіменним стояв великий птах, срібний, як і все інше, але ще світліший. Голова в нього була об'ємна, з розумними очима, гострим дзьобом та величною короною. Тіло велике і міцне, лапи м'язисті та дужі, хвіст розкішний – не занадто довгий, але й не короткий. Крила були ідеальними і для того, щоб вдарити ворога, і для того, щоб летіти безшумно, швидко, іноді повільно. Коротше кажучи, просто ідеальний птах. І раптом він заговорив до ластівки:

– Доброго польоту, мій пра-пра-пра-пра і ще давніший предку! Я – Святокороль, найдавніший зі Світлопта́хів.

– Д-доброго, багатого полювання, Святокоро-

Малюнок авторки

Микола ЛОТОЦЬКИЙ

Галина РИМАР

Не говори: в нас мова солов'їна

Не говори: в нас мова солов'їна,
Бо мова вище, ніж пташиний спів.
В її скарбниці – доля України,
Глибинна таємниця правіків.
Вона нуртує джерелом криничним,
Із попелища феніксом встає.
Для нації вона гарант на вічність,
Тому їй так люто ворог б'є.
Все заберуть, а залишилось слово.
Знов до життя повернемося ми.
Лише тому, що не пропала мова,
То й ми ще наче люди між людьми.
Без мови – не створити нам держави,
Доріг тернистих – не перебрести!
Хай вороги жорстокі і лукаві –
Стіною стань і мову захисти!
Річ не про те, що мова солов'їна,
Бо мова – глибше, ніж пташиний спів.
В її скарбниці – доля України,
Космічна нерозгаданість віків.

Присвята рідній мові

Мовонько рідна, мово єдина!
Ти неповторна, як Україна!
З тобою будем жити-творити.
Просто не можна тебе не любити.
Просто не можна тебе не любити.

Змалечку чую мовоньку неньки
І пригортаюсь щиро серденьком.
Голос моєї землі святої
Житиме вічно, як голос крові.
Житиме вічно, як голос крові.

Ти соловейком в світі смієшся
Й ридьма ридаєш, та не здаєшся.
Ми вбережемо в кожному серденьку
Мовоньку рідну, мовоньку неньки.
Ми вбережемо в кожному серденьку
Мовоньку рідну, мовоньку неньки.

лю! Ви і є найголовніший Світлопта́х пта-
шиних південних королівств?! І я ваш пре-
док?..

– Саме так, Воїне́добра! Ти будеш наступ-
ним королем! Але перед тим, як стати ним,
ти здолаєш багато перешкод. Перші будуть
по дорозі до королеви добра, що з про-
роцтва, і багато інших після того! Я тобі до-
поможу з ними! Головне, не слухайся друзів!
Не слухай нікого! Йди по своєму шляху та
пам'ятай, що я з тобою!

– Добре... Дякую за все! Яким чином я
зможу з тобою розмовляти?

– Ось тобі заклинання. Промов його і я
з'явлюся. Але просто так не викликай мене.

Добре? І знай, що ти можеш просто прочи-
тати це заклинання і опинитися в якомусь
місці, де ти знайдеш когось, хто тобі допо-
може. Ось тобі книга. Тут заклинання не
тільки для виклику Світлопта́хів. А тепер
повертайся до свого світу і повідом усім своє
ім'я. Потім вислизни за місто і там викли-
чеш мене.

– Добре, – і ластівка повернувся до Свя-
томісця.

Подивившись на своїх рідних та друзів,
тепер уже не-Безіменний чарівник оголо-
сив:

– Мене звати Воїне́добра!

(Далі буде)

Наталка ЛОГВИН

Пригоди папуи Чері

Папуга Чері сидів у клітці ветеринарної клініки, де лікарі постійно давали йому ліки, мазали спину та праву лапку якимись мазями. Він був настовбурчений і розгублений. Періодично папуга ховав голову під своє ліве крило і згадував щасливі часи, коли він безтурботно літав по великій квартирі і весело грався з чудовою русавою дівчиною Настею. Вона завжди голосно сміялася, коли Чері повторював за нею смішне слово «капці-тапці» або гавкав, як їх улюблений пес Чапа.

«І чого, – думав він, – і навіщо того сонячного дня я вилетів у кватирку? Напевно тому, що день був гарний, світило ясне тепле сонечко, цвірінькали горобці. І мені так закортіло потайки від Насті трішки політати на вулиці, а потім швиденько повернутися назад до квартири у свою клітку, де я знову буду гратися із дзвоником, роздивлятися себе у люстерко, гойдатися на улюбленій гойдалці. І я вилетів... Легенький вітерець мене підхопив і я по-ле-тів! Мені було так добре! Тепле яскраве сонечко світило з голубого неба. Я довго літав і радів, що можу так вільно і високо літати», – пригадував папуга.

А коли папуга вирішив повернутися, то побачив, що навколо всі будинки однакові, усі балкони однакові, та й усі дерева подібні до тих, які ростуть біля його будинку.

Із переляку він залетів у перші відкриті двері балкона й потрапив у незнайому квартиру. Тут не було його знайомої кліт-

ки, він не бачив Насті й не почув гавкання Чапи. Папуга розгубився. Йому стало страшно. Він залетів на високу шафу і причаївся.

Аж тут до квартири зайшли двоє молодих веселих людей.

– Аню, поглянь! У нас гості, – голосно промовив Денис.

– Денисе, а де ти їх побачив?

– А поглянь на нашу шафу.

– Ой, папужка! – зраділа Аня. – Як же добре, що він до нас залетів! Я давно

мріяла про такого папугу в нашій квартирі. А як же ми будемо його називати? – запитала в Дениса Аня.

– Не знаю, – відповів той.

– А може, давай назвемо його Чері? – сказала Аня.

– А чому саме так?

– Та поглянь же на його рожеві щічки, вони ж на жовтому фоні пухнастого пір'ячка виглядають як маленькі червоні помідорчики чері, – пояснила Аня.

– А й дійсно! – сказав Денис. – Гарне ім'я та й дуже йому підходить. Чері! Чері! Йди до нас!

І так папуга залишився жити в новій квартирі та з новими господарями.

Аня з Денисом купили йому клітку, дзвоник, люстерко і невеличку гойдалку. Все було майже так, як колись. Молода пара написала багато оголошень про знайденого папугу. Чері сподівався й щодня чекав, що Настя знайде його. Але він, мабуть, залетів далеко від свого дому і Настя його не змогла розшукати.

Дуже швидко екзотичний птах подружився з Анною і Денисом. Із новими господарями йому було дуже добре. Він вільно літав по кімнаті, не боявся сідати на плече Денису або на руку Ані, яка милувалася ним, як живою іграшкою, і про щось говорила. А він їм у відповідь повторював «капці-тапці» або вимовляв «гав-гав», як його колишній друг – пес Чапа. Аню й Дениса це душе смішило.

Якось одного дня Аня вийшла на балкон. Папуга вже давно звикся супроводжувати своїх нових господарів повсюди, а тому і цього разу попрямував за нею, щоб примоститися на її плечі. Аж тут легенький свіжий вітерець підхопив його і він, розправивши крила, полинув угору, злетів високо над деревами і будинками. Чері й не зогледівся, як над ним невідомо звідки з'явилися три чорні ворони. Вони грізно закаркали, замахали своїми величезними чорними крилами і стрімко почали наближатися до нього.

– Ой-йо-йо-й! – злякався Чері і спробував швидко сховатися від них між гілками дерев. Але ворони голосно каркали і кружляли навколо нього, намагаючись дістати і клоннути своїми велими, гострими й міцними, як клешні краба, чорними дзьобами.

Із переляку він спробував перелетіти на куші, та тут одна хижа ворона наздогнала його і так боляче клюнула у спину, що він упав на землю. Інші дві ворони теж накинулись на Чері і почали його боляче клувати. На щастя, почувся гавкіт собаки.

Ворони неохоче розлетілись у різні боки.

До папуги підійшов хлопчик, який обережно взяв його у свої теплі дитячі долоні. Красивий птах увесь тремтів. Йому було боляче і лячно. Хлопчик промовив зі співчуттям:

– Ну й дісталось тобі, друже. Без лікарів тут не обійтись.

І він відніс папугу до ветеринарної клініки. Йому довго лікували його рани, годували та доглядали за ним. Чері виліковувся повільно, бо сумував за Анею з Денисом і вже втратив надію їх побачити. Та якось одного дня двері клініки відчинилися і до кімнати зайшли його Аня

з Денисом. Від несподіванки папуга радісно і голосно закричав:

– Ан-ня! Де-нис!

– Ой! Так це ж наш Чері, це наш папужка! – вигукнула і Аня в захваті.

– Ми тебе так довго шукали, – додав Денис.

За ними зайшов хлопчик, який врятував постраждалого від хижих ворон. Це він побачив оголошення про те, що папугу Чері розшукують, і зателефонував Ані з Денисом. Молодята гарно

подякували хлопцеві за все, пересадили Чері у клітку й усі разом вони пішли додому.

Після цих пригод папуга Чері став дуже слухняним і більше ніколи не вилітав із квартири. Він чемно сидів у своїй клітці або мандрував квартирою та тішив Анну й Дениса своїми новими смішними словами і кумедними витівками.

Людмила ДОРОШ

В очікуванні зубної феї

Історія V. Зустріч із Феєю.

Софійка розплющила повіки. Не тому, що хтось її розбудив, не тому, що залунав будильник. Коли вона прокинулася, було ще геть темно, та справа від себе дівчинка побачила досить сильне блідо-рожеве світло.

Здивована Софійка протерла оченята і вже остаточно пробудилася. Те, що розгляділа вона в тому блідому теплому світлі, змусило її ахнути від здивування. Біля неї сиділа справжня зубна фея!

– Вітаю тебе, Софійко, із першим постійним зубом! – почувла вона приємний голос феї, хоча, як не дивно, губи в неї навіть не ворухнулися.

Вона граціозно змахнула рукою і на долоні в неї опинився Софійчин зубик – маленький, з чорною смужкою біля основи. Фея немовби прочитала Софійчині думки, бо лагідно подивилася на дівчинку і погладила її по голівці:

– Не хвилюйся, любонько, усе буде добре! Твої постійні зуби будуть білими, міцними і здоровими. Я обіцяю тобі! Якщо і ти обіцяєш мені доглядати їх так, як любляча мама доглядає своїх дітей.

Розчулена Софійка ствердно захитала голівкою і почувла свій голос:

– Я обіцяю, чесно-пречесно!

І враз знову здивувалася: вона навіть не поворухнула губами! Але ж все було чутно так чітко, так ясно!

– Твоя права, Софійко, – посміхнулася до неї фея, – ми дійно розмовляємо за допомогою наших думок, які звучать голосом кожного з нас. Це і зрозуміло. У першу чергу, мої відвідини дітей – це таємниця, яка відбувається між нами двома і ніхто не має про це знати, таке вже правило у світі фей. А по-друге, ми ж не хочемо розбудити твого меншого братика, правда? Колись я,

звичайно, завітаю і до нього, але то буде вже зовсім інша таємниця, його і моя.

У Софійчиній голівці почало народжуватися багато різних запитань, ідеї з'являлися одна за одною так швидко, що дівчинці не вдавалося зосередитися і висловити їх. Нарешті, зібравшись із думками, вона знову почувла свій голос:

– А можна, я розкажу про твій візит братику? Або мамі чи бабусі? Ой, ні, це ж, мабуть, теж секрет!

– А от і ні, – засміялася фея і немов десятки кришталевих дзвіночків наповнили своїм звуком усю кімнату. – Можеш спокійно розповідати.

– Як так? – здивувалася дівчинка. – Я ж думала, що це велика таємниця.

– Все дуже просто: усі подумують, що це тобі приснилося!

Софійці це не дуже сподобалося, адже вона так хотіла розповісти усім про їхню зустріч, хотіла, щоб усі здивувалися і почали її розпитувати. Та в глибині душі вона розуміла, що фея каже правду.

– А чому раніше зуби забирала мишка? – пригадала раптом дівчинка. – Мені бабуся розповідала.

– І тут все набагато простіше, ніж ти думаєш. Насправді усі зуби потрапляють до мене. Та не всі це знають. Я приходжу до тих, хто мене кличе і чекає. І не з'являюся тим, хто кличе мишку чи ще когось. Це ще одне правило у нашому світі. Але молочні зуби збираю від усіх і сію на їхньому місці насінинку майбутнього дорослого зуба. Ось так! – сказала фея і змахнула своєю чарівною паличкою, на кінчику якої був блискучий кришталевий зубик. – Раз, два, три, постійний зубику, рости!

І по цих словах фея зникла, а до Софійки долинув лише її тихий шепіт: «Ми з тобою ще зустрінемося!»

(Далі буде)

Артем ДОРОШЕНКО,

11 років

Зимові розваги-2

Катання на гірських лижах або сноуборді – це одне з найпопулярніших сучасних зимових розваг. Фахівці вважають, що найдавніші у світі лижі були виготовлені більше 4 тис. років тому. Вони були виявлені зовсім недавно і зберігаються в Шведському музеї лиж. Колись їх використовували для виключно практичних цілей – пересування по сильно засніженій поверхні. Сьогодні катання на лижах як і на сноубордах є швидше забавою або спортом, які переповнюють нас емоціями та адреналіном. Важливо дотримуватися декількох порад:

1. Почніть із навчання. Більшість гірськолижних курортів мають спеціальні школи, де ви можете отримати перші теоретичні та практичні лекції від досвідчених інструкторів.

2. Не купуйте відразу спорядження. Краще почніть з оренди сноуборду або лиж та черевиків, щоб зрозуміти, що саме вам підходить.

3. Не забувайте про захист. Шолом, захист для очей та захист для суглобів повинен мати кожен, щоб запобігти травмам.

4. Якщо ви хочете навчитися сноубордингу чи лижам, то запасіться терпінням. Не засмучуйтеся від невдалих спроб, вони – частина процесу.

Катання на ковзанах дуже популярна зимова розвага. Ковзани є там, де багато льоду. А таких місць на Землі можна знайти скільки завгодно – будь-яка річка чи озеро взимку перетворюється на чудову ковзанку. Тому на запитання, де й коли з'явилися перші ковзанки, ніхто не відповість. Із певністю можна сказати лише одне: кататися по льоду на ковзанах люди навчилися дуже давно. У лондонському Британському музеї зберігається цікава археологічна знахідка, вік якої – кілька тисяч років: пластина з кістки із просвердленими в ній кількома отворами. Вважають, що це і є найдавніші ковзани. Кістку прикріплювали до взуття за допомогою мотузки, пропущеної через отвори. Це був далекий предок сучасних ковзанів.

У наші дні відвідування катка – дозвілля, яке люблять і дорослі, і діти. А також це прекрасний засіб оздоровлення: катання на ковзанах підіймає настрій і забезпечує

заряд бадьорості. Лише потрібно не нехтувати деякими правилами безпеки:

1. Щоб уникнути падіння, взуття повинне відповідати розміру ноги та бути заточеним. Шнурувати ковзани потрібно знизу вгору, а також міцно – це допоможе стояти на льоду впевненіше. Не буде зайвим використання захисної екіпіровки: налокітники, наколінники, шолом тощо. Та й одягатися варто тепліше: цупкі штани створять додатковий захист від падіння. Якщо ви катаєтеся на відкритому майданчику, краще надягти шапку, щоб не замерзла голова, а от довгий шарф краще залишити вдома.

2. Перебуваючи на льоду, пам'ятайте такі правила:

- не поспішайте і тримайтеся біля бортика, якщо ви невпевнені у власних навичках катання;
- намагайтеся не заважати іншим людям й рухайтесь в напрямку натовпу;
- обирайте ту частину ковзанки, де менше людей, уникайте зіткнень;
- відпочинок на ковзанці травмонебезпечний, під час падіння намагайтеся від'їхати якомога далі від людей, щоб не нашкодити собі й іншим;
- маленьких дітей не відпускайте кататися одних й уважно стежте за ними;
- обираючи для катання водойму, надавайте перевагу спеціально обладнаним місцям.

3. Від падіння не застрахований ніхто, тому вміння «правильно» впасти допоможе уникнути травм:

- контролювати падіння можна й потрібно: не нахиляйтеся назад при падінні, щоб уникнути травм хребта й струсу мозку;
- краще падати на бік: руки виставити вперед, ноги зігнути та поступово завалюватися на бік, голову направити в бік, протилежний падінню;
- коли падаєте, намагайтеся не спрямовувати ковзани в бік інших людей, щоб не поранити їх;
- підіймайтеся, спираючись на коліна, обидві руки потрібно поставити перед собою, поставити праву ногу і з опорою руками на праве коліно, виштовхуючи тіло вгору, в кінці потрібно прийняти позу стоячи: ноги поставити трохи вужче ширини плечей.

Всеволод НЕСТАЙКО

Пригоди Журавлика

(Продовження з попереднього числа)

– Летімо назад! – збентежено сказав журавлик. – Не звик я до такого галасу.

І вони повернулися на свій дах.

– Мабуть, зараз, удень, з наших пошуків нічого не вийде. Доведеться вже, як смеркне, – сказав Чик Чирикчинський.

– Мабуть, – погодився журавлик.

Раптом все небо зтягло хмарами і сипнув дощ.

– Ой! Вибач, я мушу ховатися, – вигукнув Чик Чирикчинський. – Ми, горобці, у дощ не літаємо. Я б запросив тебе до себе, але я живу у вентиляційному душникові, ти туди не влізеш, надто великий ти. Переховайся поки що у під'їзді під сходами, а після дощу зустрінемося на даху.

І горобець зник.

А журавлик спустився до під'їзду й шмигнув у закуток під сходи. У закутку було темно і затишно. Знадвору тягло сирістю і дощем. Журавликові згадалося рідне болото, його мешканці, тато з мамою. Стало журно. Як вони там? Чи все у них гаразд?... Мабуть, хвилюються, переживають.

«Але я ж мушу визволити чижику Ціві-Тівіка. Йому ж іще гірше, він у неволі. Йому зовсім погано. Сидить у клітці. Бідолашний».

Раптом, наче вгадавши журавликів настрій, у глибині закутку хтось тихо зітхнув.

– Ой! – здригнувся від несподіванки журавлик. – Хто тут?

– Я-а-а, – тремтливо і тоненько прозвучало у відповідь. – Їжачок. Колько Колючка.

Журавлик придивився і ледь розрізнив у темряві маленького їжачка.

– Ти як тут опинився?

– Мене Алик Бараболя з піонертабору привіз. Отой, що в п'ятій квартирі живе. А потім я йому набрид, і він мене викинув. Не знаю, що й робити... Загину я, мабуть, тут, – їжачок жалібно шморгнув носом. – До лісу самому не дійти. А прогудуватися я не в силі. Маленький ще. Три дні нічого не їв.

Стиснулося журавликове серце від жалю:

– От бідолага!..

– А ти хто такий? – пропищав їжачок Колько Колючка.

– Журавлик я. Брат твій по дикій природі. Тільки мене ніхто не викидав. Я сам сюди приїхав. У важливій справі.

І журавлик коротенько розказав їжачкові, що привело його в Київ.

– Он воно що, – з повагою сказав Колько Колючка.

– От же фрукт отой Алик Бараболя! Самого б його отак викинути! Що ж з тобою тепер робити? Залишати тебе не можна. Справді, пропадеш, – журавлик задумався. – Стривай! Придумав. Живуть у цьому будинку хороші люди. Дівчина Галочка і мисливець дядя Женья. Я тебе одведу до Галочки, перебудеш там якийсь час, а потім дядя Женья відвезе тебе в ліс.

– А на якому поверсі

вони живуть?

– На сьомому. А що?

– Не вийде нічого, – зітхнув Колько Колючка. – Я по сходах підніматися вгору не можу. Тільки вниз можу спускатися

– От дикий чоловік! А ліфт нащо? Ліфтом піднінемося.

– Як?

– Дуже просто. Ходімо.

(Далі буде)

●●● Славетні українці ●●●

Роман Шухевич

З Ольгою Сенишин

Цього видатного українського політичного та державного діяча називають «нескореним командиром» за незламний дух у його боротьбі за незалежність України під час німецького та радянського поневолення. Роман Шухевич 7 років очолював антикомуністичний рух на західноукраїнських землях, який успішно протистояв радянським спецслужбам. Він був генерал-хорунжий та головнокомандувач Української Повстанської Армії (УПА), чисельність якої сягала до ста тисяч вояків, а також голова проводу Організації Українських Націоналістів (ОУН) в Україні. Сучасна російська імперія продовжує боятися цього українського національного лідера, поширювати про нього наклепи та неправдиву інформацію.

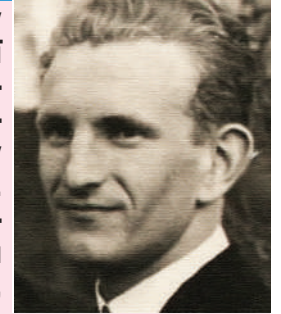
Роман Осипович Шухевич народився 7 липня 1907 року на Галичині в родині судді. Навчався спочатку в Народній школі, потім вступив до Львівської гімназії. Здобув фах інженера-будівельника у Львівській політехніці. Паралельно отримав музичну освіту – закінчив курси гри на фортепіано та виступав із концертами на різних сценах Львова. Як зазначали квартиранти родини Шухевичів, коли в домі починалися суперечки, Роман сідав за фортепіано, грав і співав із «Наталки Полтавки»: *«Де згода в сімействі, там мир і тишина»*. Після цього сварки вщухали.

Окрім музики Роман дуже любив спорт. Він грав у футбол, волейбол, баскетбол, водне поло, займався боксом, кінним і лижним спортом. Він брав участь у багатьох змаганнях та займав призові місця, встановив рекорд бігу з перешкодами на 400 метрів та рекорд у плаванні на 100 метрів. Особливо добре Шухевич володів шпагою, якою тричі боронив честь українського студентства. А ще він захоплювався мандрями по річках і проплив усі найважливіші ріки Західної України. Роман Шухевич розумівся в усіх дисциплінах військової справи та в організації збройних сил, прекрасно знав історію України та всесвітню історію, літературу, мистецтво, музику. Він також володів 5 іноземними мовами.

Ще досить юним Роман зацікавився питаннями націоналістичного спрямування. У 1929 році одним серед перших Шухевич вступив до ОУН, а в 1934 році через свою антипольську діяльність потрапив до польської тюрми. Вийшовши з ув'яз-

нення, Роман бере активну участь в організації народної оборони Закарпатської України та стає одним з її керівників, веде активну боротьбу із фашистськими військами. У 1940 році він очолює «Український Легіон» – підрозділ німецької допоміжної поліції, що складався з українців. Такий крок був частиною плану, що мав за допомогою Німеччини привести до проголошення України незалежною. Сам Шухевич від початку не мав жодних ілюзій щодо співпраці з німцями: *«Я не вірю в їх добру волю визнати Україну самостійною державою. Вони нас тепер потребують і використовують, бо ще не знають, як їм піде війна на Сході, але як Гітлер думає, що нас перехитрить, то помиляється, бо ми маємо свої пляни»*. У 1941 році німці не підтримали Акту проголошення Української держави та заарештували провідників ОУН(б). Шухевичу вдалося уникнути ув'язнення та перейти у підпілля. Він стає членом Револьюційного Проводу ОУН, потім займає посаду Головного Командира УПА. В періоді 1943-1950 років Роман Шухевич керує національно-визвольною боротьбою багатотисячної УПА, широкого підпілля ОУН та мільйонних мас українського народу проти німецьких та московських окупантів. 5 березня 1950 року Шухевич загинув у бою з радянськими загарбниками біля Львова. Місце поховання не встановлено дотепер.

2007 року Романові Шухевичу посмертно присвоєне звання Героя України «за визначний особистий внесок у національно-визвольну боротьбу за свободу і незалежність України». У 2008 році в обіг введено срібну ювілейну монету «Роман Шухевич», що належить до серії «Видатні особистості України». Низка міст присвоїла Шухевичу звання почесного громадянина, його ім'ям названо вулиці, встановлено пам'ятники та меморіальні дошки. У 1991 році в Білогорщі було створено музей Шухевича в колишньому підпільному штабі ОУН, де він загинув. Будівля музею була повністю зруйнована 01.01.2024 внаслідок влучання російського безпілотної, та залишилась можливість відвідати його віртуально.

Тематична картка «Леся Українка»

Рубрику підготувала Анка Майданюк Штюбіану

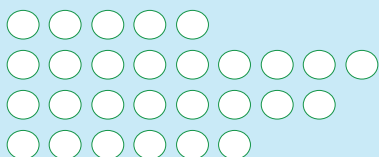
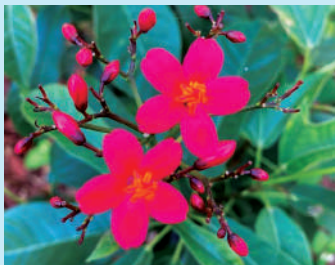
1. Прочитайте виразно вірш та спробуйте запам'ятати.

На зеленому горбочку,
У вишневому садочку,
Притулилася хатинка,
Мов маленька дитинка
Стиха вийшла виглядати,
Чи не вийде її мати.
І до білої хатинки,
Немов мати до дитинки,
Вийшло сонце, засвітило
І хатинку звеселило.

Відгадайте автора цього вірша:

Л ○ ○ ○ У ○ ○ ○ ї ○ ○ ○

2. Розгляньте малюнки і впишіть назви квітів. З перших букв назв цих квітів і складеється ім'я авторки вірша. З'єднайте відгадані назви із їхніми зображеннями.

Довідка: я, л, с, е.

Допоміжна інформація:

Едельвейс – багаторічна трав'яниста рослина, що росте на вершинах гір, у найбільш важкодоступних місцях, на стрімких скелях.

Ятрофа – це кімнатна рослина родом з тропічних областей Америки, із сімейства молочайні.

3. Щоб дізнатися справжнє ім'я поетеси, прочитайте слова справа наліво:

ЧАСОК АНВІРТЕП АСИРАЛ

4. Поетеса народилася

○○○○○○○○○○○○○○○○○○ року,
у місті Новограді-Волинському, в сім'ї інтелектуалів.

Число – друге і п'яте число від 1-10.

Місяць – третій місяць зими

Рік – тисяча вісімсот сімдесят один.

5. Леся у ○ роки вмila читати, а в ○ почала писати.

Напишіть цифрами: у першому кружечку – чотири; у другому кружечку – шість.

6. Тяжка ○○○○○○○○○ примусила талановиту дівчинку вчитися із приватними вчителями вдома.

Довідка: а б о р о в х.

7. У ○ років Леся написала свій перший вірш під назвою Н○○○○

Довідка: вік – дев'ять, назва вірша – ЯІДАН.

8. Через стан здоров'я Леся була змушена

? Відгадай ?

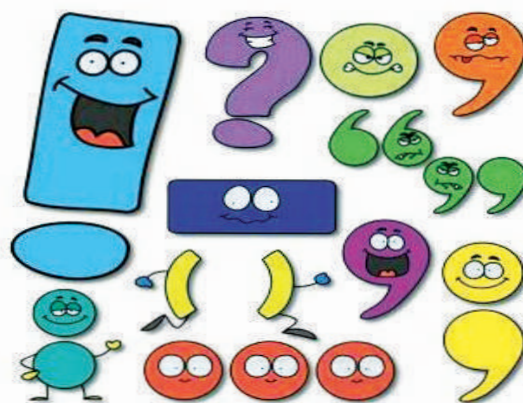
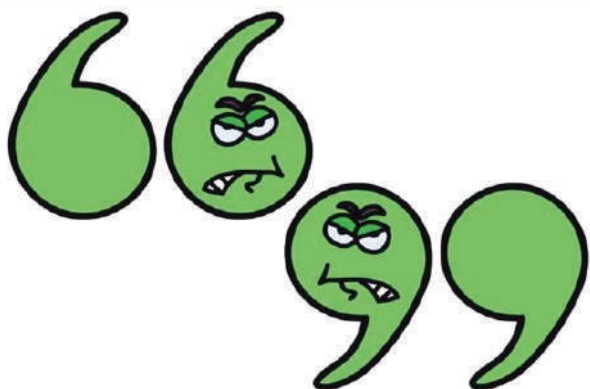
Німецька, польська та англійська,
Українська й італійська.
Слова і речення – її основа,
І називається це...

(рзгов)

Коли твір якийсь готую,
Різні речення пишу,
Щось, буває, я цитую,
Мову вводячи чужу.
Але, любий мій читачу,
Як же я її позначу?
Тут уже не допоможуть
Ані коми, ні крапки,
У пригоді стати можуть...
Здогадались ви?

(пхивГ)

Хоч в усній мові нас немає,
А на папері мовчимо,
Та все, що ти читаєш, друже,
Сприймати правильно вчимо.
Хто ми?

(Розділові знаки)

Ми звичайно не хитруєм:
Нас і бачать, нас і чують –
Це зовсім не дивина.
Як же наші імена?

(Букви і звуки)

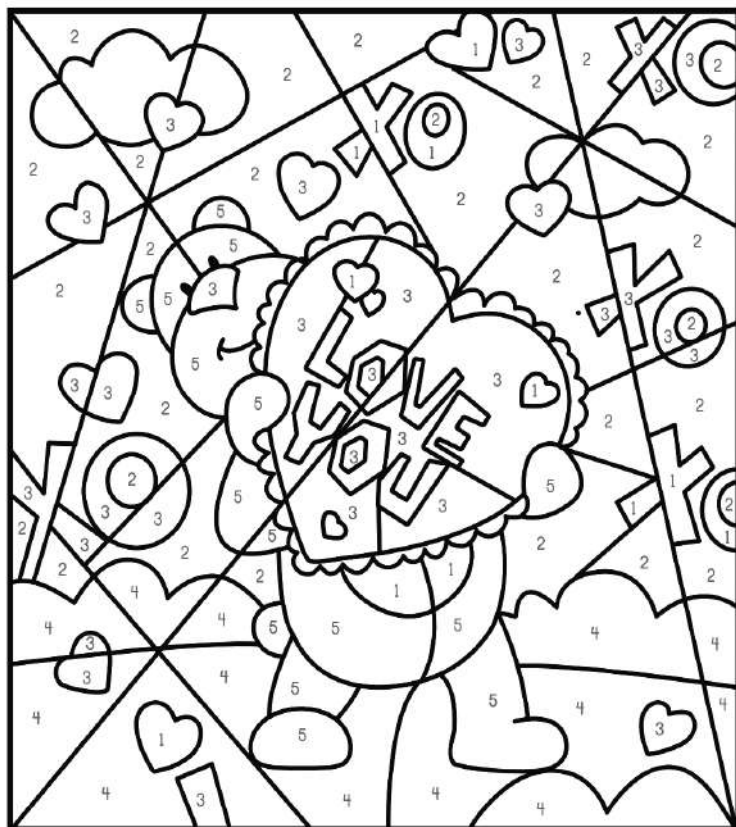

Вивчаємо англійську

З Іриною Савіною

1. Розмалюй за вказівками.

1-Pink 2-Light Blue 3-Red 4-Green 5-Yellow Orange

2. Відшукай сховані у таблиці слова та переклади їх. До якого свята вони підходять?

R	D	X	U	Z	X	C	M	M	N	Z	V	W	N	W
F	D	E	S	X	O	V	F	B	T	E	F	D	V	H
N	Y	O	R	E	W	C	K	T	K	O	G	A	E	Q
F	D	Q	L	N	H	N	W	Y	N	Z	T	H	F	P
L	N	G	D	U	I	F	T	Y	E	X	U	J	Y	
P	A	D	G	P	S	S	I	K	N	L	M	O	A	E
D	C	S	K	C	C	E	J	R	N	M	A	A	M	N
U	O	J	X	H	D	S	Y	D	P	H	D	H	F	I
H	M	W	U	H	T	O	B	I	K	X	J	A	H	T
Z	M	R	Z	I	A	R	R	H	E	A	R	T	H	N
L	T	F	E	R	O	V	C	T	Q	C	Y	I	P	E
J	T	E	E	W	S	L	N	Q	F	U	M	D	D	L
I	J	D	J	Z	B	O	G	U	V	G	F	I	O	A
Y	A	O	J	A	B	V	L	B	Z	O	P	Z	Z	V
M	F	D	F	I	C	E	C	U	P	I	D	X	X	A

Candy
Cupid
Heart
Hug

Kiss
Love
Pink
Red

Roses
Sweet
Valentine

3. Прочитай речення та розфарбуй малюнки.

chocolate card flowers heart

I made a _____
for my mom.

Anna got _____.

We ate _____.

Hugo drew a _____.

4. Уважно прочитай текст та дай відповіді на запитання.

Valentine's Day Excitement

Read the short story below,
then answer the questions.

Darren was excited for Valentine's Day. He had a lot of fun giving out all the Valentine's Day cards he had made. He was surprised that his mother gave him a whole box of chocolates in a heart shaped box. He couldn't wait to share the candy with his friends.

Questions:

- What did Darren have fun doing?
 - cutting out hearts
 - giving out Valentine's Day cards
- What was Darren surprised about?
 - getting a box of chocolates
 - getting a Valentine's Day card
- What did Darren want to do with the candy?
 - eat it himself
 - share it with his friends.

Зроби своїми руками

Ангел-охоронець

З Людмилою Дорош

З нагоди святкування Міжнародного дня рідної мови пропонуємо вам зробити ангела-охоронця нашої рідної української мови.

Що потрібно для роботи: куля з пінопласту (приблизно 5 мм), конус із пінопласту розміром приблизно 15см, фетр світло-коричневий, жовтий та блакитний, мотузка джут, мереживо, клейовий пістолет.

1. Спочатку слід обмотати заготовки з пінопласту мотузкою – таким чином ми оформимо частини тулуба і голови, які пізніше склеємо в повноцінну фігурку. Для того, щоб мотузка добре трималася на основі, кінчик пінопластового конуса з самого низу ми зафіксуємо термоклеєм (досить невелика крапелька). Далі починаємо намотувати, час від часу зафіксовуючи джут клеєм. Закінчивши з конусом, обмотайте максимально щільно, без просвітів і пінопластову кульку. Або розмалуйте фарбою, як це зробили ми.

2. Далі з фетру світло-коричневого відтінку вирізаємо руки для ангела у вигляді широких рукавів. На краї наліпимо красиве мереживо за допомогою клейового пістолета.

3. Із мережива можна зробити красивий комірець і зафіксувати його до верхівки конуса. Зверху приклейте кульку. У нашому

зразку ми обійшлися без мережива і зафіксували голову до конуса за допомогою зубочистки.

4. Тепер виріжемо крила з жорсткого жовтого фетру і приклеємо разом із руками до тулуба ангела. На світлинах видно крила у вигляді сердечка. Але ви можете вирізати будь-яку іншу форму.

5. Далі слід зробити з фетру жовто-блакитне серце бажаного розміру, помістити його в руки ангелу і зафіксувати клейовим пістолетом.

6. Останній штрих – заклеїти денце конуса фетром. При бажанні, можна ще прикрасити внизу різними декоративними деталями, створити віночок або оформити личко.

А щоб ангел і дійсно допоміг нам зберегти на-

шу рідну мову, допомагаймо і ми йому в цьому щодня – говорімо українською!

Вчимо рідну мову

Moderato

Слова й музика: Надія Красоткіна

Voice
На у - ро - ці рід - ну мо - ву за - раз бу - де - мо вив - чать. Роз - бе -

Vo.
-ре - мо кож - не сло - во, щоб ї - ї нам кра - ще знать, бо во -

Vo.
-на та - ка ча - рів - на, ме - ло - дій - но так зву - чить, по - між

Vo.
мо - ва - ми ца - рів - на як без не - ї в сві - ті жить!

На уроці рідну мову
Зараз будемо вивчать.
Розберемо кожне слово,
Щоб її нам краще знать.

Бо вона така чарівна,
Мелодійно так звучить.
Поміж мовами царівна,
Як без неї в світі жить!

Можем ми осиротіти,
Як не будем мови знать.
Українську мову, діти,
Треба вивчити на «п'ять!»

Бо вона нам найрідніша,
Зрозуміла і ясна.
Поетична, найсвятіша
І чарівна, як весна!

Тож вивчайте рідну мову
Вже тепер, з маленьких літ.
Українське щире слово
Хай звучить на цілий світ!

Мова в нас така чудова,
Мелодійна і ясна,
Солов'їна, світанкова,
І чарівна, як весна!

День Григорія

Сторінка народознавства з Ольгою Сенишин

За християнським календарем, 7 лютого віряни вшановують пам'ять великого християнського святого, одного з отців церкви – Григорія Богослова. У народі говорили, що настав Григор'їв день або прийшов Григорій-зимовказівник, бо тоді селяни передбачали погоду на прийдешній рік. Якщо, наприклад, гуси й качки купаються в снігу – на відлигу й вітер. Якщо горобці часто цвірінькають – теж до відлиги. Спів синиці зранку обіцяє похолодання. Якщо ж синиці весело щебечуть на подвір'ї – чекай сильних морозів.

У цей день люди дуже уважно спостерігали за погодою, бо вважалося, що якою вона буде до обіду, таким буде і грудень наступного року. За погодою після обіду судили і про лютий наступного року. Якщо 7 лютого свіжий сніг випав, то наступна зима буде пізньою. Сніг йде лапатий – на тривалу негоду й мокречу. Сильний снігопад – прикмета того, що буде рання осінь. Білі хмари – на мороз, ясні сутінки – на холоднечу. Дме вітер, а інею не було – чекай бурі. Якщо ж ранкова зірниця швидко гасне – на мороз. Навіть вогонь у печі в цей день розказував про майбутню погоду: червоний вогонь у печі – на мороз, білий – на відлигу, а коли жар збивається у «кім'яхи» – на тепло.

7 лютого було заведено робити добрі справи, згадувати про добрі справи інших й шанувати благочестивих людей. Колись казали, що чим більше добрих справ зробиш у цей день, тим більше шансів на порятунок душі після смерті. Про свої добрі діяння не можна було нікому розповідати і хвалитися, адже Бог і так все бачить. А якщо хвалитися добрими справами, то вони не зарахуються. До того ж, вважалося, що таким чином можна наврочити всій сім'ї. Варто бути обережнішим зі словами в цей день, бо вважається, що все, сказане в цей день, збувається. А тому було строго заборонено лаятися і бажати зла іншим.

У народі існували й інші заборони в це свято. Так, на Григорія Богослова не можна стригти волосся і нігті, інакше можна накликати хворобу. Також не можна плювати на землю. А якщо вже плюнув на землю, то краще повернутися назад – прикмета свідчить, що шляху не буде. Зате про-

лити молоко вважалося хорошою прикметою – варто чекати радісну звістку зовсім скоро. Цей день також був вдалим для вирішення торгових питань, тому можна укласти угоду або зробити велику покупку. Щоб вдало йшли торги, у знахарів купували заговорений цукор і ховали в крамниці.

Особливу увагу приділяли 7 лютого солі. На думку наших предків, якщо розсипати сіль в цей

день, то це до великого конфлікту з батьками або другою половинкою. Узагалі українці вважають, що розсипана сіль приносить невдачу й навіть може стати причиною фінансового краху. Таке переконання можна пояснити практичністю наших попередників. В українській культурі сіль вважалася цінним товаром. Із давніх часів

люди використовували сіль, щоби вберегти їжу та продукти від зіпсуття, приправляли нею страви і навіть використовували у медицині для запобігання інфекціям. Історично її використовували як грошову одиницю й навіть дарували на весіллях. Тому розсипати сіль без потреби вважалося марнотратством і неповагою до цього цінного продукту. А це вже могло стати основою серйозних неприємних дискусій із рідними.

Прикмета про те, що не можна розсипати сіль, має давнє походження та передавалася з покоління в покоління, як і глибока повага до цього мінералу. Фахівці говорять, що сам забобон пов'язаний із давньою і розповсюдженою вірою в те, що сіль має захисні властивості та є потужним оберегом.

Сіль мала сакральне та релігійне значення у багатьох народів світу. Навіть сьогодні нею посипають двері, підлогу під ліжком, шафи, дзеркала, віконні рами, кути кімнати тощо. Її також кладуть під подушку, беруть із собою у далеку дорогу, тримають в автомобілі або носять із собою у сумці, поклавши у невелику коробочку чи торбинку. Таким чином люди захищають себе від негативних енергій і злих духів. Не забуваймо, що в боротьбі з нечистими силами особливо сильною вважається освячена сіль, якою ще донедавна водилося благословляти перед дорогою членів родини.

Пишаємося нашими дітьми!

*Частина активних членів «Клубу української малечі»
Клузької філії Союзу українців Румунії*

